

Universitatea „Babeș-Bolyai“ Cluj-Napoca

Facultatea de Istorie și Filosofie

An 2008-2009

Semestrul I

I. Disciplina: Introducere în preistoria generală

Cod: HIR1103

Credite: 5

Sala:

Ora:

II. Titular de curs: Dr. Eduard-Marius Nemeth

Contact: eddienemeth@yahoo.com

Consultații: miercuri, ora 12-14, Str. A. Iancu 11, cam. 216 sau la termene convenite.

III. Introducerea în preistorie ne familiarizează cu cele mai vechi perioade ale existenței omenirii. Epocile preistorice vor fi caracterizate pe rând și va fi prezentată dezvoltarea societății în această lungă etapă a existenței ei. Se va discuta, vor fi prelegeri dar și întrebări. Scopul cursului este de a cunoaște caracteristicile principale ale istoriei omenirii în epoca de dinaintea apariției sistemelor de scriere și a statelor.

IV. Bibliografie selectivă:

J. Briard, *The Bronze Age in Barbarian Europe*, 1979.

B. Cunliffe, *Iron Age Communities in Britain*, 1975.

S. J. De Laet (Ed.), *History of Humanity. Volume I. Prehistory and the Beginning of Civilization*, Paris, 1994.

V. Gordon Childe, *De la preistorie la istorie*, București, 1967.

A. Leroi-Gourhan, *Gestul și cuvântul*, București 1983.

E. Nemeth, A. Rustoiu, H. Pop, *Limes Dacicus occidentalis. Die Befestigungen im Westen Dakiens vor und nach der römischen Eroberung*, Cluj-Napoca, 2005.

N. Sandars, *Prehistoric Art in Europe*, 1985.

V. Mijloace didactice: Hărți, imagini digitale.

VI. 14 teme:

1. Introducere: noțiunea de „preistorie“.

Bibl. H.J. Eggers, *Einführung in die Vorgeschichte*, München, Zürich, 1986.

2. Cei mai vechi strămoși ai omului: hominidele.

Bibl. L. Bârză, *Arheologie generală*, București, 1991.

3. Paleoliticul: primele unelte, modul de viață al lui Homo Sapiens, arta paleolitică.

Bibl. R. Feustel, *Technik der Steinzeit*, Weimar, 1985.

N. Sandars, *Prehistoric Art in Europe*, 1985.

4. Mezoliticul: microlitele, noile arme, domesticirea animalelor, schimbările de la sfârșitul ultimei ere glaciare.

Bibl. L. Bârză, *Arheologie generală*, București, 1991.

5. Neoliticul, „revoluția neolitică“, cultura plantelor, ceramica, noțiunea arheologică de „cultură“.

Bibl. S. J. De Laet (Ed.), *History of Humanity. Volume I. Prehistory and the Beginning of Civilization*, Paris, 1994.

6. Eneoliticul – perioada de înflorire a epocii noi a pietrei, primele metale, credințele și riturile funerare, culturile dezvoltate (Valea Indusului, Marea Egee, Orinetul Apropiat).

Bibl. S. J. De Laet (Ed.), *History of Humanity. Volume I. Prehistory and the Beginning of Civilization*, Paris, 1994.

7. Trecerea la epoca metalelor – epoca războinicilor și a crescătorilor de animale, indo-europenii.

Bibl. R.W. Ehrich, (Ed.), *Chronologies in Old World Archaeology. Third Edition*, Chicago, 1992.

8. Epoca bronzului – marile culturi din Europa și din restul lumii, megalitiții, noile credințe și rituri funerare, apariția popoarelor.

Bibl. S. J. De Laet (Ed.), *History of Humanity. Volume I. Prehistory and the Beginning of Civilization*, Paris, 1994.

9. Principalele popoare ale Europei preistorice la sfârșitul Epocii bronzului și culturile lor: celți, traci, illiri, italici etc.

Bibl. J. Briard, *The Bronze Age in Barbarian Europe*, 1979.

10. Epoca veche a fierului, descoperirile de la Hallstatt, caracteristicile societății epocii vechi a fierului, diferențierea în continuare a popoarelor.

Bibl. B. Cunliffe, *Iron Age Communities in Britain*, 1975.

11. Expansiunea celților, influența clasică asupra civilizațiilor protoistorice, transformările societății.

Bibl. V. Kruta, *Les Celtes*, Paris, 1983.

12. Epoca nouă a fierului, descoperirile de la La Tène, cronologia epocii noi a fierului, principalele caracteristici ale perioadei (roata olarului, generalizarea fierului etc.).

Bibl. B. Cunliffe, *Iron Age Communities in Britain*, 1975.

13. Popoarele protoistorice pe pragul dintre preistorie și istorie, confruntarea cu expansiunea romană (căderea illirilor, celților și dacilor).

14. Vizitarea expoziției de preistorie a Muzeului de Istorie a Transilvaniei Cluj în vederea întocmirii „fișei de muzeu“ (v. mai jos).

VII. Modul de evaluare: examen (80%), fișa de observații din muzeu (20%); alcătuirea fișei de muzeu este OBLIGATORIE pentru trecerea examenului.